

Daavidin poika tuo riemuvuoden

Timo Eskola

Joulun sanomassa on niin monia puolia, että kaikkia aiheita ei aina ole helppo edes yhdistää Jeesuksen syntymän tapahtumiin. Yksi näistä on Vanhan testamentin käsitys riemuvuoden alkamisesta. Yleisen Raamatun lukemisen perusteella voimme kuvitella, että tämä tarkoittaa jotain hienoa. Mutta mistä tarkalleen ottaen on kyse?

Riemuvuoden merkitys

Ajatus riemuvuodesta on juutalaisessa opetuksessa monin tavoin merkittävä. Ensinnäkin se kertoo Vanhan testamentin opetuksesta, jonka mukaan seitsemän vuosiviikon (49 vuotta) jälkeen orjat vapautetaan ja maan annetaan levätä.

”Pyhittäkää viideskymmenes vuosi ja julistakaa maanne kaikille asukkaille yleinen omistusoikeuksien palautus. Se vuosi on riemuvuosi. Silloin jokainen maansa menettänyt saa sen jälleen haltuunsa ja jokainen orjaksi myyty saa palata sukunsa luo.” (3. Moos. 25:10)

Tästä vapautuksen symbolista tuli pakosiirtolaisuuden aikana myös Babylonin vankeudesta vapautumisen symboli. Kun Daavidin poika saapuu, hän vapauttaa vangitut Baabelissa. Ihmiset saavat palata omille maille ja elää jälleen Jumalan hyvyydestä. Esimerkiksi Qumranin tekstien joukossa on lyhyt katkelma, jossa Babylo-niasta vapautumisen riemuvuotta perustellaan Jesajan kirjan avulla.

Tekstien kirjoittajat odottivat, että tietyn vapahtajahahmon tullessa Jumalan riemuvuosi toteutuu: ”[Tänä] riemuvuonna te palaatte kukin omalle maallenne... Kohdan tulkinta viimeisille ajoille koskee

vangittuja... he ovat Melkisedekin perintö, ja hän tuo heidät takaisin ja julistaa heille vapautuksen, jotta he pääsisivät kaikkien rikkomustensa velasta” (11QMelch). Qumranin hurskaat eivät vielä tienneet Jeesuksesta, mutta heidän toivonsa nousi Vanhan testamentin pohjalta.

Ilosanoman tuoja

Ainakin osa juutalaisista osasi siten odottaa Daavidin poikaa. He odottivat rauhan ajan koittamista. Uusi testamentti tietää paremmin. Matteuksen evankeliumin alussa kysellään juutalaisten kuninkaan syntymisestä (2:2). Luukkaan tekstissä puolestaan muistutetaan, että ”Herra Jumala antaa hänelle hänen isänsä Daavidin valtaistuimen” (1:32).

Uuden testamentin mukaan uusi kuningas on syntynyt. Hän tulee saamaan vallan, ja silloin toteutuu kansan vapautus, Jumalan todellinen riemuvuosi. Vaikus tästä löytyi Jesajan kirjasta.

”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman, parantamaan ne, joiden mieli on murtunut, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kahleitten kirpoa-

mista, julistamaan Herran riemuvuotta” (61:1–2).

Jeesus käyttää tätä kohtaa Nasaretin saarnassa. Luukas toteaa Jeesuksen sanovan vain lyhyesti: ”Tänään, teidän kuul-
tenne, on tämä kirjoitus käynyt toteen”. (Luuk. 4:21). Jeesuksen esiin astuminen merkitsee evankeliumin toteutumista. Hän ilmoittaa olevansa pelastuksen sanoman julistaja. Itse pakkosiirtolaisuus näyttäytyy kuvana kansan hengellisestä vankeudesta – mitä myös alkuperäinen Baabelin vankeus oli merkinnyt mitä suurimmassa määrin. Ilosanoma Jumalan armahduksesta päästää sorretut vapauteen. Riemuvuoden toteutuminen merkitsee vanhojen syntien anteeksi antamista.

Rammat kävelevät

Itse asiassa koko Jeesuksen toiminta kuvaa riemuvuoden vapautusta ja iloa. Hän ei ollut ainoastaan köyhien ystävä, vaan myös uudistuksen tuoja. Tätä julistaa Jeesuk-

sen vastaus Johannes Kastajan oppilaille. ”Kertokaa Johannekselle, mitä kuulette ja näette: Sokeat saavat näkönsä ja rammät kävelevät, spitaaliset puhdistuvat ja kuu-
rot kuulevat, kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma. Autuas se, joka ei minua torju.” (Matt. 11:5–6).

Jeesuksen lauseissa ”sokeat saavat näkönsä” ja rammätkin mainitaan, mutta sairaiden paranemista täydennetään konkreettisesti spitaalisten puhdistumisella. Ilosanoma puolestaan liittyy riemuvuoden uudistukseen. Merkittävin lisä Jesajan tekstiin löytyy kuolleiden herättämisestä, joka tosin selittyy Jesajan luvun 26 tulkin-
tana pelastuksen ajasta: ”kuolleet herätetään henkiin” (Matt. 11:5; Luuk. 7:22; vrt. Jes. 26:19: ”Mutta sinun kuolteesi heräävät eloon, heidän ruumiinsa nousevat ylös”).

Näin koko Jeesuksen toiminta merkitsee riemuvuoden toteutumista. Joulun lapsi tuo lohdun köyhille, julistaa velat anteeksi ja aloittaa uudistuksen anteeksiantamisen kautta.

Kuva: Kirsi Sell

